

2026

Järnvägsnätsbeskrivning

Järnvägsnätsbeskrivning 2026

Förteckning över produkter och tjänster i och kring Jernhusens depåer

Innehåll

1	Allmän information	4
1.1	Inledning	4
1.2	Ansvar för Järnvägsnätsbeskrivningen	4
1.3	Publicering och hantering av Järnvägsnätsbeskrivningen	4
1.4	Kontakter för ytterligare information	4
1.5	Samarbete mellan Infrastrukturförvaltare	5
1.6	Samråd	5
1.7	Definitioner	5
2	Villkor för dem som vill trafikera Järnvägsinfrastrukturen	7
2.1	Allmänna tillträdesvillkor	7
2.2	Avtal för trafikering och kapacitet	7
2.3	Ansvar	7
2.4	Samordning/samverkan	8
2.5	Operativa regler	8
2.6	Farligt gods	9
2.7	Provkörningar	9
2.8	Växling med småfordon	9
2.9	Specialtransporter	9
3	Järnvägsinfrastruktur	10
3.1	Järnvägsinfrastrukturens omfattning och egenskaper	10
3.1.1	Spårvidd	10
3.1.2	Övriga egenskaper	10
3.2	Gränser och anslutande järnvägsnät	10
4	Tjänster på anläggningarna	10
4.1	Tjänster som tillhandahålls av andra än Jernhusen	10
5	Kapacitetstilldelning	11
5.1	Inledning	11
5.2	Uppgifter i ansökan	11
5.3	Tilldelningsprocessen	12
5.3.1	Förslag till tilldelning	12
5.3.2	Samordning	12
5.3.3	Prioriteringskriterier för att lösa intressekonflikt och tilldela kapacitet	12

5.3.4	Tilldelning	13
5.3.5	Tilldelning av kapacitet för underhållsarbeten och andra banarbeten	13
5.3.6	Särskilda åtgärder i händelse av störningar	13
6	Olyckshantering	14
7	Avgifter	15
7.1	Avgiftsprinciper	15
7.2	Avgifter år 2026	16
7.3	Index	17
7.4	Övriga avgifter	17
7.4.1	Förbrukningsel	17
7.4.2	Snöröjning	17
7.4.3	Avgift för deaktivering/aktivering av valbara produkter	17
7.4.4	Trafikledning	17
7.5	Debitering	18
7.6	Ränta/betalningspåminnelse	18

1 Allmän information

1.1 Inledning

Infrastrukturförvaltare för anläggningar förtecknade i denna Järnvägsnätsbeskrivning inklusive bilagor är Jernhusen Verkstäder AB (i detta dokument härafter benämnt Jernhusen).

Denna Järnvägsnätsbeskrivning beskriver det Järnvägsnät som Jernhusen förvaltar, de villkor som gäller för tillträde, kriterier för fördelning av infrastrukturkapacitet och information om förfarandet.

Jernhusen förvaltar anläggningar för tjänster (inklusive spår) och tillhandahåller tjänster inom dessa, varvid Jernhusen utgör en Tjänsteleverantör, men inte en infrastrukturförvaltare enligt järnvägsmarknadslagens definition. Jernhusen omfattas därför inte av järnvägsmarknadslagens 2–8 kapitel, som bl.a. föreskriver en skyldighet att ingå trafikeringsavtal och att upprätthålla en beskrivning av järnvägsnätet ("Järnvägsnätsbeskrivning"). Jernhusen har trots det, vid sidan om det lagreglerade området, valt att använda avtalsformen trafikeringsavtal samt att upprätthålla en Järnvägsnätsbeskrivning, då implementerade rutiner för hantering av trafikeringsavtal och presentation av villkor för trafikerings, tillgängliga tjänster, avgifter m.m. i Järnvägsnätsbeskrivningen fyller avtalsparternas behov av administrativa, tekniska och ekonomiska/finansiella regleringar på ett tillfredsställande sätt. Jernhusen utgör emellertid en infrastrukturförvaltare enligt järnvägssäkerhetslagens och järnvägstekniklagens definitioner. I de fall som Jernhusen i denna Järnvägsnätsbeskrivning benämns "infrastrukturförvaltare" i avseenden som omfattas av järnvägsmarknadslagens regleringar, får därför framhållas att det är Jernhusens roll som Tjänsteleverantör och förvaltare av spår inom anläggningar för tjänster som formellt sett avses.

Jernhusen ansvarar för informationen liksom för fördelning av infrastrukturkapacitet.

Vad som i Järnvägsnätsbeskrivningen sägs om Järnvägsföretag gäller också den som organiserar järnvägstrafik och som har ingått Trafikeringsavtal med Jernhusen.

1.2 Ansvar för Järnvägsnätsbeskrivningen

Chef affärsområde depå och kombiterminaler ansvarar för innehållet i denna Järnvägsnätsbeskrivning.

1.3 Publicering och hantering av Järnvägsnätsbeskrivningen

Jernhusens Järnvägsnätsbeskrivning, gällande version samt samrådsversioner, publiceras på följande webbsida: [Järnvägsnätsbeskrivning | Jernhusen](#)

Järnvägsnätsbeskrivningen publiceras även på Trafikverkets samlingsportal för övriga infrastrukturförvaltares järnvägsnätsbeskrivningar. Järnvägsnätsbeskrivningen uppdateras årligen i samband med indexjustering av avgifter.

1.4 Kontakter för ytterligare information

För ytterligare information om denna Järnvägsnätsbeskrivning, infrastruktur, regler och villkor m.m. hänvisas i första hand till:

- Produktansvarig Infrastruktur, Depåer och Kombiterminaler

För information om Jernhusens underhållsdepåer samt gods- och kombiterminaler hänvisas till någon av följande:

- Regionchef, Depåer och Kombiterminaler
- Ekonomisk förvaltare för respektive anläggning/geografiskt område enligt anläggningsspecifika bilagor till Järnvägsnätsbeskrivningen

Samtliga ovan nås via Jernhusens växel, telefon 08-410 626 00.

1.5 Samarbete mellan Infrastrukturförvaltare

Uppgifter om anslutande Infrastrukturförvaltare återfinns i respektive anläggningsbilaga. Då infrastrukturförvalterskap för olika anläggningar kan förändras kan det finnas en eftersläpning avseende uppdatering av förändrade uppgifter. Jernhusen uppdaterar dock informationen så snart det är möjligt.

För att säkerställa effektivitet och säkerhet på Jernhusens Järnvägsnät samverkar Jernhusen med anslutande infrastrukturförvaltare i de frågor som krävs och enligt de krav som finns i vid var tid gällande lagar, myndighetsföreskrifter samt interna instruktioner.

För uppgifter om angränsande Järnvägsinfrastruktur hänvisas i första hand till Infrastrukturförvaltaren ifråga som bäst kan svara på uppgifter samt handlägga ärenden som berör dennes infrastruktur.

1.6 Samråd

Samråd ska ske för det fall ändring av Jernhusens Järnvägsnätsbeskrivning innebär väsentliga förändringar för Kunden, såsom prisändringar utöver vad som framgår av tecknade avtal eller ändring av villkor för trafikering.

Då behov av samråd med berörda parter föreligger, sker detta genom att en samrådsversion under en anvisad period görs tillgänglig på Jernhusens webbplats. Avisering kommer att ske via e-post till kontaktfunktion som Järnvägsföretaget uppgett till Jernhusen med anvisningar om hur synpunkter lämnas.

1.7 Definitioner

Anläggning

Avgränsad Järnvägsinfrastruktur och därmed sammanhängande installationer som ett Järnvägsföretag ges tillträde till i Trafikeringsavtal.

Bärgning

Åtgärder av ett Järnvägsföretag för att forsla bort, eller låta ombesörja bortforsling, av eget eller nyttjat Järnvägsfordon oavsett anledning (dvs inkl. haveri). Bärgning ska ske till av Jernhusen anvisad plats eller till plats utanför Anläggningen.

Fastighetsägare

Bolag som äger fastigheten på vilken Järnvägsinfrastrukturen är belägen, om sådan fastighet inte ägs av Jernhusen Verkstäder AB.

Infrastrukturförvaltare

Den som förvaltar Järnvägsinfrastruktur och driver anläggningar som hör till infrastrukturen (notera dock att i de fall som Jernhusen i denna Järnvägsnätsbeskrivning benämns Infrastrukturförvaltare i avseenden som omfattas av järnvägsmarknadslagens regleringar är det Jernhusens roll som Tjänsteleverantör och förvaltare av spår inom anläggningar för tjänster som formellt sett avses).

Järnvägsfordon

Rullande materiel som kan framföras på järnvägsspår.

Järnvägsföretag

Den som, med stöd av licens eller särskilt tillstånd, tillhandahåller dragkraft och utför järnvägstrafik.

Järnvägsinfrastruktur

För järnvägstrafik avsedda spår-, signal- och säkerhetsanläggningar, trafikledningsanläggningar, anordningar för elförsörjning av trafiken samt övriga fasta anordningar som behövs för anläggningarnas bestånd, drift eller brukande.

Järnvägsnät

Den Järnvägsinfrastruktur som förvaltas av Jernhusen.

Olycksplatsansvarig ("OPA")

Den som för Jernhusen ansvarar för samordning av arbetet på en olycksplats.

Röjning

Samtliga åtgärder förutom Bärgräddning som krävs för att göra den aktuella delen av Järnvägsinfrastrukturen farbar efter haveri.

Småfordon

Spårfordon som inte med säkerhet kortsluter spårledningarna oavsett om spårfordonet kräver godkännande enligt gällande lagstiftning eller ej.

Trafikeringsavtal

Avtal mellan Jernhusen och ett Järnvägsföretag eller den som har rätt att organisera järnvägstrafik om förutsättningarna och ytterligare villkor för att få utföra eller organisera trafik på Jernhusens Järnvägsnät. Om Järnvägsnätet är beläget på fastighet som inte ägs av Jernhusen ska Fastighetsägaren också vara part i Trafikeringsavtalet.

Tjänsteleverantör

Den som ansvarar för förvaltning av en anläggning för grundläggande-, tilläggs- och extratjänster i enlighet med järnvägsregleringen eller för tillhandahållande av sådana tjänster.

Trafiksäkerhetsinstruktion (TRI)

Jernhusens säkerhetsbestämmelser om bedrivande av trafik och arbeten på spåren, vilka publiceras på

[Trafiksäkerhetsinstruktion | Jernhusen](#)

Instruktion och Vägledning (IoV)

Jernhusens lokala instruktioner och vägledningar för respektive anläggning, vilka publiceras på

[Trafiksäkerhetsinstruktion | Jernhusen](#)

2 Villkor för dem som vill trafikera Järnvägsinfrastrukturen

2.1 Allmänna tillträdesvillkor

De järnvägsföretag som innehar giltiga tillstånd, t ex licens och säkerhetsintyg, särskilt tillstånd eller nationellt säkerhetstillstånd eller de som har rätt att organisera järnvägstrafik har möjlighet att söka kapacitet och teckna Trafikeringsavtal med Jernhusen och i förekommande fall Fastighetsägaren. Verksamhetsutövare med tecknat Trafikeringsavtal har därmed även trafikeringsrätt på anläggningarna.

2.2 Avtal för trafikering och kapacitet

Järnvägstrafik får inte utföras på Jernhusens Järnvägsnät utan att Trafikeringsavtal har ingåtts med Jernhusen. För tecknande av erforderliga avtal för att trafikera Jernhusens Järnvägsnät kontaktas funktioner enligt avsnitt 1.

Vad som anges i Trafikeringsavtal gäller framför vad som anges i Järnvägsnätsbeskrivningen.

Den som i enlighet med ett Trafikeringsavtal disponerar en Anläggning ("förstahandsparten") och där erbjuder tjänster åt andra Järnvägsföretag ansvarar för att anmoda det andra Järnvägsföretaget ("andrahandsparten") om att teckna Trafikeringsavtal med Jernhusen och i förekommande fall Fastighetsägaren innan andrahandsparten utför järnvägstrafik på Anläggningen. Därvid ska Jernhusen tillhandahållas samtliga nödvändiga uppgifter för tecknandet av Trafikeringsavtalet.

Om andrahandsparten underlåter att teckna Trafikeringsavtal med Jernhusen, är förstahandsparten ansvarig för utförd trafikering såsom för egen trafikering.

2.3 Ansvar

Jernhusen och Järnvägsföretag är ersättningsskyldiga för skador man vållat varandra. Om Jernhusen inte äger den fastighet som Anläggningen, Järnvägsinfrastrukturen och/eller Järnvägsnätet är beläget på gäller det som stadgas om Jernhusen nedan i tillämpliga fall även Fastighetsägaren.

Ersättningsskyldighet vid sakskada omfattar sakens värde eller reparationskostnad, inte överstigande sakens värde efter beräknad värdeminskning, och annan direkt kostnad till följd av skadan.

Ersättningsskyldigheten vid sakskada omfattar således inte följdskada, inkomstförlust, intrång i näringsverksamhet eller annan indirekt skada. Begränsningen av ersättningsskyldigheten enligt denna punkt ska inte gälla om skadan orsakats genom uppsåtligt handlande eller av grov vårdslöshet.

Järnvägsföretag ska alltid anses ha orsakat Jernhusen skada genom vållande om:

- A. skadan orsakats av Järnvägsföretagets fordon, maskiner eller framförande av detsamma.
- B. skadan orsakats av last, bristfällig förpackning eller felaktig lastning som Järnvägsföretaget omhändertagit för befordran.

Järnvägsföretaget ansvarar för sin personal, sina uppdragstagare, och andra anlitade aktörer samt för skada uppkommen p.g.a. järnvägsfordon, fordon och gods m.m. som järnvägsföretaget omhändertagit för befordran.

Uppkommer skada vid Røjning ska Jernhusen svara för skadan, under förutsättning att Järnvägsföretaget tillsett att de resurser som ställts till Jernhusens förfogande uppfyller kraven i järnvägslagstiftningen, annan tillämplig författning, Jernhusens utfärdade föreskrifter och Trafiksäkerhetsinstruktion samt att Järnvägsföretagets personal inte varit vårdslös i samband med Røjningen. Järnvägsföretaget svarar för skador som uppstår vid Bärning.

Järnvägsföretaget bär ansvaret för skador som till följd av järnvägsdrift förorsakas dess personal, passagerare,

uppdragstagare, Järnvägsfordon och gods som Järnvägsföretaget tagit om hand för befordran. Vad Järnvägsföretaget kan få utge i ersättning till tredje man för sådan skada ska Jernhusen slutligen svara för om det är Jernhusen, dess personal, dess uppdragstagare eller annan för vilken Jernhusen svarar som genom fel och försummelse vållat skadan eller om skadan orsakats av brister i berörd Järnvägsinfrastruktur.

Vad Jernhusen kan få utge i ersättning till tredje man för skada ska Järnvägsföretaget slutligen svara för, om skadan genom fel och försummelse vållats av Järnvägsföretaget, dess personal, dess uppdragstagare eller annan för vilken Järnvägsföretaget svarar eller om skadan orsakats av fordon och/eller gods Järnvägsföretaget befordrar.

Om tredje man kräver skadestånd från Jernhusen eller Järnvägsföretag och den krävde anser att motparten slutligen ska svara för skadeståndet, får part inte medge eller på annat sätt förfoga över kravet utan att vara överens om detta med motparten. Det innebär att part snarast ska anmäla skadeståndskravet till motparten.

Om Jernhusen eller Järnvägsföretag mottagit skadeståndsanspråk från tredje man och anser att motparten slutligen ska svara för skadeståndet, får motparten på egen risk och bekostnad föra talan i saken, efter att ha tagit emot anmälan enligt ovan. Om motparten då väljer att inte föra sådan talan ska parten inte medge kravet eller träffa förlikning med anledning av kravet utan att först ha inhämtat motpartens synpunkter, vilka skäligen ska beaktas. Parterna ska agera skyndsamt vid tillämpningen av denna bestämmelse.

Järnvägsföretag som trafikerar Jernhusens Järnvägsinfrastruktur ska inneha en ansvarsförsäkring som är anpassad till verksamheten och därmed sammanhängande risker och ansvarsförhållanden i enlighet med senast gällande anvisning från Transportstyrelsen, för närvarande lägst 50 MSEK per skadetillfälle.

2.4 Samordning/samverkan

Jernhusen har i sin roll som infrastrukturförvaltare ett viktigt åtagande i form av att samarbeta och kommunicera med verksamhetsutövare verksamma inom Jernhusens järnvägsnät kring de gemensamma kontaktpunkterna som identifieras.

En samverkansplan som omfattar trafiksäkerhetsrelaterade områden ska upprättas mellan alla parter som är verksamma inom Jernhusens anläggningar. Syftet är bland annat att identifiera vilka gemensamma kontaktpunkter som sannolikt kommer att påverka införandet av lämplig riskhantering samt sätta upp former för samverkan kring dessa. Planen ska även innehålla överenskommelse kring gemensam katastrofhantering. Varje depå ska ha en egen samverkansplan.

2.5 Operativa regler

För trafiken och verksamheten på Jernhusens järnvägsnät gäller TTJ modul 20 Sidospår samt Jernhusens TRI med de lokala bilagorna i form av IoV. Utöver dessa tillämpas de dokument som anges nedan.

Angivna dokument för respektive anläggning nås i första hand via www.jernhusen.se, i andra hand genom respektive kontaktperson enligt tidigare angivna kontaktuppgifter.

Aktuella dokument är:

- TTJ modul 20 Sidospår (eller de moduler som sammanfattas i 20)
- Jernhusens Trafiksäkerhetsinstruktion (grund) samt de kompletterande bestämmelserna för resp. anläggning
- Jernhusens "Instruktion för arbetsmiljö och säkerhet vid aktiviteter i spårområde"
- Allmänna Skyddsregler vid Jernhusens anläggningar (generell alternativt lokal)
- TDOK 2014:0415 Elsäkerhetsföreskrifter för trafikplatser

2.6 Farligt gods

Vad som avses med farligt gods och vilka regler som gäller för transporter på järnväg, framgår av

- lagen (2006:263) om transport av farligt gods
- förordningen (2006:311) om transport av farligt gods
- MSBFS 2020:10 (RID-S), Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter om transport av farligt gods på järnväg

Om farligt gods ska hanteras på Järnvägsinfrastrukturen ska detta framgå av kapacitetsansökan. Jernhusen kan upplysa om eventuella restriktioner som föreligger.

2.7 Provkörningar

Järnvägsföretag kan ansöka om provkörning på Jernhusens Järnvägsnät. Utan Jernhusens godkännande får provkörning inte ske. Sådan ansökan görs enligt samma förfaranden som ansökan om kapacitet. Skriftlig information om provkörningens art, berörda fordon samt kopior på eventuella yttranden från tillsynsmyndigheter m.fl. parter (t.ex. andra Infrastrukturförvaltare dit ansökan om provkörning också ställts) lämnas tillsammans med ansökan.

2.8 Växling med småfordon

Småfordon får framföras som trafikeringsform växling på icke signalkontrollerade sidospår. Växlingsområdet inom vilket växling med dessa småfordon är tänkt att utföras ska vara överenskommet och reglerat i avtal mellan Jernhusen och Järnvägsföretaget.

2.9 Specialtransporter

Specialtransport kan medges om risk för skada på Järnvägsinfrastrukturen inklusive intilliggande byggnader och verksamheter etc. inte föreligger. Ansökan om att få genomföra specialtransporter görs enligt samma förfaranden som ansökan om kapacitet, där det klart och tydligt ska framgå de omständigheter som gör det till en specialtransport. Utan Jernhusens godkännande får specialtransport inte ske.

3 Järnvägsinfrastruktur

3.1 Järnvägsinfrastrukturens omfattning och egenskaper

Då Järnvägsnätet består av ett stort antal anläggningar med skilda förutsättningar beskrivs dessa i anläggningsbilagan.

På www.jernhusen.se kan ytterligare information laddas ner, t.ex. skisser/kartor över berörda spåranläggningar m.m.

3.1.1 Spårvidd

Spårvidden är 1435 mm.

3.1.2 Övriga egenskaper

Största tillåtna axellast (STAX), största tillåtna hastighet (sth), lastprofil, lutningar, spårlängder samt elektrifiering framgår av respektive anläggningsspecifikation i anläggningsbilagan eller i respektive anläggnings Lokala Instruktion och Vägledning.

3.2 Gränser och anslutande järnvägsnät

Gränsdragningstavlor som utmärker gränspunkt(er) finns uppsatta i varje spåranläggning.

Uppgifter om gränspunkter mot anslutande järnvägsnät återfinns i anläggningsbilaga till detta dokument, i TRI, IoV samt i de kartor/skisser som finns för nedladdning på www.jernhusen.se.

4 Tjänster på anläggningarna

Järnvägsnätet utgörs av sidospår inom underhållsdepåer och gods-/kombiterminaler. På anläggningarna tillhandahålls grundläggande-, tilläggs- och extratjänster i enlighet med järnvägslagstiftningen. Tjänsterna består bl.a. av tillträde till underhållsanläggningar i form av anpassade lokaler för fordonsunderhåll, tvätt, avisning, sanering, tillhandahållande av drivmotorström, uppvärmning av persontåg m.m. samt gods-/kombiterminaler med lager och logistiklösningar.

4.1 Tjänster som tillhandahålls av andra än Jernhusen

I anslutning till Järnvägsnätet hyr Jernhusen eller i förekommande fall Fastighetsägaren ut lokaler till tjänstetillhandahållare som i sin tur utför tjänster, vilka t ex är kopplade till fordonsunderhåll, fordonstvätt, sanering samt omlastningsterminaler m.fl.; olika typer av underhåll samt service av Järnvägsfordon, lyft och annan godshantering på omlastningsterminaler, samt i förekommande fall även växling av fordon på omlastningsterminaler.

5 Kapacitetstilldelning

5.1 Inledning

Den som har rätt att utföra eller organisera trafik på svenska järnvägsnät kan ansöka om kapacitet på Järnvägsnätet. Innan trafikering av Järnvägsnätet får ske krävs dock att erforderliga avtal tecknats mellan Järnvägsföretaget och Jernhusen och i förekommande fall Fastighetsägaren.

Då flera Järnvägsföretag behöver nyttja tillfartsspår till olika del av en anläggning där tjänster (underhåll, tvätt m.m.) tillhandahålls, samnyttjas ofta tillfartsspåren.

Järnvägsföretag som trafikerar Jernhusens Järnvägsnät är skyldig att följa de regler och anvisningar som lämnas av Jernhusen i olika roller (t.ex. Infrastrukturförvaltare, elanläggningsinnehavare, fastighetsägare, samordningsansvarig enligt arbetsmiljölagen m.fl.).

Jernhusen ansvarar i egenskap av Infrastrukturförvaltare för beslut om tilldelning av kapacitet på Jernhusens Järnvägsnät. För beslut om tilldelning av kapacitet finns prioriteringskriterier.

Inom Anläggningen tillhandahålls tjänster, antingen av Jernhusen eller av entreprenörer. Infrastrukturen finns till för att möjliggöra bl.a. produktion av verkstadsunderhåll och m.fl. tjänster på Järnvägsfordon m.m. Behovet för detta skiftar kontinuerligt och den direkta operativa driften planeras normalt löpande av Järnvägsföretaget med entreprenörer. Därför ställer Jernhusen inga krav beträffande nyttjandegrad av tilldelad kapacitet.

5.2 Uppgifter i ansökan

För att kunna behandla en ansökan om kapacitet fullt ut behöver Jernhusen i initialskedet följande uppgifter:

- Fullständigt företagsnamn
- Organisationsnummer
- Ärendenummer från Transportstyrelsen eller motsvarande för beslut om beviljande av licens, säkerhetsintyg del A och del B, nationellt säkerhetstillstånd eller motsvarande
- Uppgift om vilka anläggningar, inklusive delar av anläggningar, som kapacitet önskas på (i förekommande fall kopplat till trafikeringens start-/slutdatum enl. punkt nedan)
- Start- och slutdatum för trafikering (i förekommande fall kopplat till anläggning/anläggningsdel enl. punkt ovan)
- Trafikeringens art och syfte (t.ex. tillträde till underhållsanläggning, uppställning av fordon, tillträde till fekalietömningsanläggning, etc.)
- Uppgifter om farligt gods ska transporteras och vilken typ av farligt gods
- Uppgifter om det är en specialtransport inklusive omständigheterna som gör att transporten blir en specialtransport
- Uppgifter om det handlar om en provkörning inklusive uppgifter om provkörningens art, berörda fordon samt kopior på eventuella yttranden från tillsynsmyndigheter m.fl. parter (t.ex. andra Infrastrukturförvaltare dit ansökan om provkörning också ställts)
- Kontaktperson hos sökande
- Adress till vilken avtal ska skickas för signering

5.3 Tilldelningsprocessen

Ansökan om kapacitet inom Järnvägsnätet kan göras löpande. Någon tidplan för ansökan respektive tilldelning av kapacitet tillämpas inte.

För ansökan om kapacitet på underhållsdepå eller gods-/kombiterminal kontaktas ekonomisk förvaltare för respektive anläggning.

Jernhusen behandlar ansökan skyndsamt, men om det finns särskilda tidsfaktorer som påverkar insänd ansökan ska detta meddelas i ansökan. För att kunna behandla ansökan på bästa sätt ska syftet med kapacitetsansökan beskrivs så utförligt som möjligt.

Om en ansökan påtagligt går emot tänkt användning av och syftet med anläggningen eller kan misstänkas ha lagts i syfte att utesluta andra aktörer kan Jernhusen inleda ett samrådsförfarande med berörda parter. Detta syftar även till att säkerställa att Jernhusens, och i förekommande fall Fastighetsägarens, roll som fastighetsägare och hyresvärd tillgodoses genom att hyresgäster inte stängs ute från lokal som hyrs av dem.

5.3.1 Förslag till tilldelning

Baserat på i huvudsak insända uppgifter, tillgänglig kapacitet och tänkt användning av och syfte med anläggningen lämnar Jernhusen ett förslag till tilldelning. Förslaget kan komma att skilja sig från ansökt kapacitet beroende på i huvudsak ovanstående faktorer. Jernhusen försöker dock så långt som möjligt tillgodose funktionella krav och syften i trafikeringsbehovet.

Om förslaget till tilldelning uppfyller den sökandes behov sker tilldelning direkt.

5.3.2 Samordning

Om en ansökan inte kan tillgodoses till fullo och Jernhusens förslag till tilldelning inte är tillräcklig för den sökande kan Jernhusen försöka samordna berörda nyttjares kapacitetsbehov på anläggningen ifråga. För detta arbete kan Jernhusen behöva ytterligare uppgifter om trafikeringsbehovet för att försöka samordna alla sökandes behov så långt som möjligt.

Samordning tillämpas även då två eller flera samtidiga ansökningar om samma kapacitet (helt eller delvis) inkommit.

Under samordningen är det av vikt att berörda även söker och föreslår alternativa lösningar av intressekonflikten.

5.3.3 Prioriteringskriterier för att lösa intressekonflikt och tilldela kapacitet

Om en intressekonflikt inte kan lösas genom samordning tillämpas prioriteringskriterier för att tilldela kapaciteten.

Prioriteringskriterierna används för att säkerställa att Järnvägsinfrastrukturen används så effektivt som möjligt. Generellt gäller att kapacitet på tillfartsspår till del av anläggning där en tjänst tillhandahålls/utförs tilldelas samma part som tilldelas kapacitet för anläggningsdelen där tjänsten utförs.

1. Järnvägsföretag som hyr lokal/funktion av Jernhusen och i/med hjälp av denna utför eller låter utföra tjänst som tillhandahålls på den aktuella anläggningen (exempelvis lastning/lossning, fordonsunderhåll).
2. Järnvägsföretag som har avtal om köp av tjänst (exempelvis tvätt, underhåll) som tillhandahålls på den aktuella anläggningen.
3. Järnvägsföretag med fordon för vilka en underhålls-/serviceanläggning speciellt utformats/dedikerats,

prioriteras framför andra fordonstyper.

4. Järnvägsföretag som vill nyttja en Anläggning i sin helhet.
5. Övriga

5.3.4 Tilldelning

Tilldelning sker antingen efter processteg "Förslag" eller efter att prioriteringskriterier tillämpats för att lösa en intressekonflikt. Tilldelad kapacitet dokumenteras i erforderliga avtal mellan parterna.

5.3.5 Tilldelning av kapacitet för underhållsarbeten och andra banarbeten

Större underhållsarbeten på Järnvägsinfrastrukturen ska samrådask mellan Jernhusen och Järnvägsföretag som tilldelats kapacitet. Kontakta Jernhusen för ytterligare information.

5.3.6 Särskilda åtgärder i händelse av störningar

Vid störningar till följd av akuta fel på Järnvägsinfrastrukturen, olyckor och tillbud m.m. vidtar Jernhusen och i förekommande fall Fastighetsägaren de åtgärder som krävs för att snarast möjligt återställa förhållandena till normala. Jernhusens rutiner för hantering av olyckor, tillbud och andra säkerhetsavvikelser framgår av senare avsnitt i detta dokument.

Om förhållandena så kräver har Jernhusen i egenskap av Infrastrukturförvaltare rätt att, utan förvarning och för den tid som krävs för reparation/felavhjälpning, Bärgning och Röjning etc., vidta åtgärder som inte är förenliga med tidigare fattade beslut om tilldelad kapacitet. I händelse av sådan situation ska berörda verksamhetsutövare samverka kring hanteringen av händelsen så förhållandena snarast möjligt kan återställas till normala.

Verksamhetsutövare inom Anläggningen ansvarar för att själva ha rutiner inom den egna organisationen för hantering av störnings- och nödsituationer inkl. hantering av olyckor/tillbud och som i berörda delar är samordnade med Jernhusens rutiner för Anläggningen i fråga.

Jernhusen och i förekommande fall Fastighetsägaren ska av Järnvägsföretaget ges tillträde att utföra besiktningar och underhållsarbeten som inte är akuta. Detta ska ske i samråd med Järnvägsföretaget och i möjligaste mån anpassas efter Järnvägsföretagets verksamhet. För sådana besiktningar och arbeten som förväntas vara trafikpåverkande ska Jernhusen underrätta Järnvägsföretaget inom skälig tid innan arbetet eller besiktningen påbörjas, varvid Järnvägsföretaget ska bereda Jernhusen tillträde till Anläggningen enligt Jernhusens önskemål.

6 Olyckshantering

Alla olyckor, tillbud till olyckor och andra avvikelser som medfört risker för trafik-/elsäkerheten, även de som inte är anmälningspliktiga till Transportstyrelsen, ska omedelbart anmälas till Jernhusen. Den som trafikerar Järnvägsnätet ska larma räddningstjänsten samt i förekommande fall kommunalt miljökontor i händelse av utsläpp m.m.

Närmare larmrutiner m.m. i händelse av olycka/tillbud framgår av Trafiksäkerhetsinstruktionen.

I händelse av olycka/tillbud utser Jernhusen en OPA som svarar för bl.a. koordinering av arbetet på olycks-/tillbudsplatsen. Inblandat Järnvägsföretag ska till OPA lämna röjningsmedgivande när dennes faktainsamling avslutats. Efter att OPA inhämtat samtliga röjningsmedgivanden utfärdar OPA röjningstillstånd. Innan detta skett får inget rubbas på platsen, bortsett från sådana åtgärder som är en del av räddningsinsats eller förhindra utsläpp.

Insatskort inkl. motsvarande information behöver ej lämnas av Järnvägsföretaget till Jernhusen i rollen som Infrastrukturförvaltare. Järnvägsföretaget ansvar dock för att insatskort eller motsvarande information finns tillgänglig för såväl Infrastrukturförvaltaren/Jernhusen som räddningstjänst m.fl. berörda.

Den som trafikerar Järnvägsnätet ska ha resurser och rutiner för hantering av eventuella olyckor och ska före trafikstart skriftligen kunna redovisa att egna erforderliga resurser för Bärgning finns eller att bärgningsavtal tecknats med annan part och på begäran överlämna kopia av sådant bärgningsavtal.

När röjningstillstånd utfärdats ska Röjning av Järnvägsfordon samt Bärgning ombesörjas av Järnvägsföretaget och övrig Röjning av Jernhusen. Vid Röjning ska Järnvägsföretaget följa Jernhusens instruktioner och ställa nödvändig personal och nödvändiga fordon till förfogande för att Jernhusen ska kunna utföra sitt åtagande.

Om ett Järnvägsföretag inte inom skälig tid ombesörjt Röjning av Järnvägsfordon eller Bärgning äger Jernhusen, eller i förekommande fall Fastighetsägaren, rätt att ombesörja detta på Järnvägsföretagets bekostnad.

Inträffad olycka/tillbud till olycka ska utredas av Järnvägsföretaget och Jernhusen i samverkan. Detta gäller ej om opartiskheten i undersökningen kan komma att äventyras.

Jernhusen och Järnvägsföretaget har en ömsesidig skyldighet att utan dröjsmål låta motpartens utredare få tillgång till faktauppgifter som behövs för utredningens genomförande, t.ex. data från fordons registreringsutrustningar, tekniska utredningar, vittnesmål från personal, etc. Jernhusen och Järnvägsföretaget ska, efter begäran från någondera parten, delge varandra det sammanställda utredningsinnehållet.

7 Avgifter

7.1 Avgiftsprinciper

För tillträde till Järnvägsinfrastruktur som är belägen inom en anläggning för tjänster (en grundläggande tjänst) ska avgift tas ut enligt järnvägsmarknadslagens bestämmelser om avgifter för tjänster. För att fastställa aktuella avgiftsnivåer för tillträde till Järnvägsinfrastruktur använder Jernhusen därför självkostnad som utgångspunkt, i enlighet med lagstiftningen (kostnaden för att tillhandahålla tjänsten med tillägg av en rimlig vinst).

Järnvägsföretaget ska till Jernhusen betala en årlig avgift för trafikering av Jernhusens Järnvägsnät i enlighet med ovan. Järnvägsföretag som utgör andrahandspart erlägger dock ingen avgift för transporten på Jernhusens Järnvägsnät som förstahandsparten redan betalar för. Avgiften ska täcka Jernhusens, och i förekommande fall Fastighetsägarens, självkostnad för bl.a. besiktning, drift/underhåll och reinvestering samt Jernhusens administration som Infrastrukturförvaltare.

Den enskilt största kostnadsposten i avgiften utgörs av reinvesteringar. De produktkomponenter som ingår i Järnvägsinfrastrukturen har långa tekniska livslängder och stora utgifter för reinvestering, när komponenterna nått slutet av sin tekniska livslängd. Jernhusens syfte är att på ett icke diskriminerande sätt fördela kostnaden för att hålla anläggningarna i driftsäkert skick, så att det för det enskilda Järnvägsföretaget inte spelar någon roll när i tiden reinvesteringar genomförs.

Då Jernhusen för närvarande inte inkluderar kostnaden för markvärdet i sin prissättning har Jernhusen valt att ha samma prissättning oavsett anläggningens geografiska läge, dvs. Järnvägsföretaget betalar för tillhandahållen infrastruktur och tjänster oavsett var i landet anläggningen ligger.

Jernhusens prislista för Järnvägsinfrastruktur tillämpas icke diskriminerande utifrån en à-prislista baserad på årligt pris per produkt, till exempel kronor/meter spår.

Om flera Järnvägsföretag nyttjar samma anläggningskomponenter, så som är fallet för exempelvis förbindelsespår och därtill hörande växlar, fördelas avgiften på det antal spår ("slutpunkter") som nyttjar förbindelsen. Därmed tar Jernhusen endast ut avgiften en gång per produkt och år.

Eventuellt vakanta spår belastar Jernhusen, men Jernhusen inkluderar ett generellt vakansriskpåslag på 5 procent i sina avgifter. Om en viss terminal eller depå över en längre tid har eller förväntas ha en betydande andel vakanta spår (väsentligen överstigande den 5 procentiga vakansgrad Jernhusen erhåller kostnadstäckning för via avgiftsuttag), förbehåller sig Jernhusen rätten att stänga de vakanta spåren och därefter omfördela kostnaden för gemensamt nyttjad Järnvägsinfrastruktur (spårdelar, växlar, skjutbord och vändskivor) på de spår som är tilldelade eller kan förväntas komma att bli tilldelade till Järnvägsföretag inom en skälig tidsperiod.

Jernhusen utvärderar löpande sin tillämpade affärsmodell för Järnvägsinfrastruktur i syfte att följa utvecklingen av självkostnad i förhållande till avgiftsuttag. Vid tidpunkten för revidering av denna Järnvägsnätsbeskrivning finns inga beslut tagna om ändringar av affärsmodell eller avgiftsnivåer för upplåtandet av Järnvägsinfrastruktur inom Jernhusens anläggningar. För det fall Jernhusen längre fram behöver anpassa sin affärsmodell och/eller sitt avgiftsuttag ska Jernhusen utifrån intentionen om likabehandling av Järnvägsföretag implementera dessa nya avgiftsnivåer mot samtliga kunder som nyttjar Jernhusens Järnvägsnät.

Järnvägsföretagets avgifter sätts utifrån kvantiteter som faktiskt nyttjas multiplicerat med vid var tid gällande à-priser.

7.2 Avgifter år 2026

Nedanstående årliga avgifter avser befintliga anläggningar:

Produkt (enhet meter eller styck)	Beskrivning	Å-pris
Spår ute	Komplett del av Anläggning med räls, slipers, befästningar, befintlig underbyggnad, i förekommande fall stoppbockar mm. Slyröjning utförs vid behov.	249
Spår inne	Komplett del av Anläggning med räls t.o.m. rälsfot och befästningar. Underbyggnad i form av pelare, gravar inkluderas i lokalhyresavtalet.	151
Växel	Växel (handmanövrerad i grundfunktion)	113 975
Växeldriv	Maskinellt driv med lokalt manöversystem	22 165
Växelvärme	Uppvärmningselement inklusive därtill hörande kablage, transformatorer, centraler och styrdon.	14 914
Vändskiva	Komplett vändskiva inklusive drivning samt därtill hörande kablage, transformatorer, centraler och styrdon.	225 923
Skjutbord (inne/ute)	Komplett skjutbord inklusive drivning samt därtill hörande kablage, transformatorer, centraler och styrdon.	294 631
Kontaktledning, ute	Stolpar, bryggor, frånskiljare, jordningar, tråd, utliggare m.m.	146
<u>Kontaktledning, inne</u>		
Svängbar kontaktledningsskena	Skena samt därtill hörande förreglingar, motorer och jordningar.	984
Tråd inne	Tråd samt i förekommande fall därtill hörande förreglingar, motorer och jordningar.	443
<u>Uttagsposter</u>		
Tågvärmepost	Elektrisk anslutningspunkt samt därtill hörande kablage (till standardlängder), transformatorer, elcentraler och styrdon för uppvärmning av tågsätt.	39 729
Lokprovsningsutrustning	Elektrisk anslutningspunkt samt därtill hörande kablage, transformatorer, elcentraler exklusive anslutningskabel mellan uttag och fordon.	39 729
Ellokvärmepost	Elektrisk anslutningspunkt samt därtill hörande kablage, transformatorer, elcentraler exklusive anslutningskabel mellan uttag och fordon.	30 386
Dieselvärme	Elektrisk anslutningspunkt, kablage, elcentraler exklusive anslutningskabel mellan uttag och fordon.	21 042
Bangårdsbelysning	Belysningsarmatur samt därtill hörande kablage inklusive löpande utbyten av ljuskälla vid behov eller enligt plan.	5 728
Signalstyrning	Enligt separat avtal.	

7.3 Index

Avgifterna indexregleras årligen beräknat på KPI-Konsumentprisindex (totalindex) med 2020 som basår. Avgifterna beräknas med utgångspunkt från ett indextal för oktober månad föregående år. Exempel: avgiftsändringar 2017 baseras på KPI för oktober 2016.

Skulle indextalet någon påföljande oktobermånad ha ändrats i förhållande till bastalet, skall i avtalet angivna avgifter och avtalade avgifter för kommande kalenderår justeras med det positiva eller negativa procenttal avrundat till två (2) decimaler med vilket indextalet ändrats i förhållande till indextalet för oktober föregående kalenderår.

Ändring av avgifter under tecknade Trafikeringsavtal skall därmed ske fr.o.m. den 1 januari året efter det att index per oktober kalendermånad föranlett omräkning.

7.4 Övriga avgifter

7.4.1 Förbrukningsel

Jernhusen levererar upphandlad el för försörjning av bangårdsel 50 Hz, för exempelvis bangårdsbelysning, uttagsposter och växelvärm, vilket debiteras Järnvägsföretagen utöver angivna à-priser i tabellen ovan.

Kostnad för förbrukningsel avseende elektriska installationer regleras mot uppmätt förbrukning eller schablon. Aktuell prislista för el kan erhållas genom förfrågan till någon av angivna kontaktpersoner enligt avsnitt 1.4.

16,7 Hz förbrukningsel, för exempelvis tågvärmeposter och kontaktledning, tillhandahålls av Trafikverket via Jernhusens nät. Så länge som Trafikverket ej debiterar Jernhusen för denna typ av elförbrukning kommer Jernhusen inte heller att vidaredebitera någon kostnad för sådan förbrukning till Järnvägsföretagen. Jernhusen ansvarar inte i något avseende för avbrott eller brister i Trafikverkets elleverans.

7.4.2 Snöröjning

Jernhusen svarar i normalfallet för snöröjning av Järnvägsinfrastruktur inom anläggningarna. Avgiften ingår inte i ovanstående avgiftssammanställning. Jernhusens, och i förekommande fall Fastighetsägarens, kostnader för snöröjning, inklusive ett administrativt påslag, faktureras Järnvägsföretagen separat i efterskott efter hur stor andel av snöröjningen som krävs för Järnvägsföretagets del. Denna andel beräknas efter den sammanlagda längden av utomhusspår i en Anläggning i förhållande till den totala längden av snöröjda spår inom området.

7.4.3 Avgift för deaktivering/aktivering av valbara produkter

Vissa produkter är valbara att nyttja (uttagsposter och kontaktledning). Järnvägsföretaget ska bära kostnaden för förändring under löpande Trafikeringsavtal bestående i låsning och upplåsning av uttagsposter samt nedjordning och spänningssättning av kontaktledning, samt i förekommande fall kostnad för erforderlig ombyggnation för fränskiljning.

En utökning av Anläggningen eller utökad kapacitet ingår inte i anslagna avgifter och kräver ett skriftligt tilläggsavtal i förväg. Vid nyanläggning träffas särskilt avtal.

7.4.4 Trafikledning

På anläggningar där trafikledning sker, tillkommer kostnad för denna tjänst. Kunden ska erlägga sin andel av kostnaden, vilken beräknas utifrån den sammanlagda längden av spår i Anläggningen, i förhållande till total längd trafikövervakade spår.

Kundens andel av kostnaden faktureras kvartalsvis i efterskott. Administrativt påslag för fakturering tillkommer med 4%.

7.5 Debitering

Debitering av avgifter sker normalt kvartalsvis i förskott via faktura. Förbrukning av energi uppmätt via mätare debiteras månadsvis i efterskott.

7.6 Ränta/betalningspåminnelse

Vid försenad avgiftsbetalning ska Järnvägsföretaget betala dels ränta enligt räntelagen, dels ersättning för skriftlig betalningspåminnelse enligt lagstiftningen om ersättning för inkassokostnader m.m.